

بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتال دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از دیدگاه کاربران

علی حاجی شمسایی¹

چکیده:

هدف پژوهش حاضر آگاهی از دیدگاه کاربران در مورد خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران بود. که با انتخاب 370 نفر نمونه از 12426 نفر کل کاربران مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در سه گروه دانشجویان کارشناسی ارشد، دانشجویان دکتری و اعضای هیات علمی خدمات این مرکز مورد بررسی قرار گرفت. روش پژوهش پیمایشی - تحلیلی و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود. یافته ها نشان داد (84/1 درصد) کل کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی استفاده نموده و (70/6 درصد) کاربران نیز نحوه آشنایی با اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی این مرکز را از طریق تجربه فردی کسب نموده اند. در بین انواع خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی بیشترین کاربران (53/6 درصد) از وب سایتها، تخصصی و کمترین درصد (1/9 درصد) از اف. تی. پی. استفاده می نمایند. در مجموع (62/5 درصد) از کل جامعه پژوهش با شبکه رزنت مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران آشنایی داشته و (51/8 درصد) ایشان، شبکه رزنت را علاوه بر شناخت مورد استفاده قرار می دهند.

کلید واژه ها: مرکز اطلاع رسانی، کتابخانه دیجیتالی، شبکه رزنت، پایگاههای اطلاعات دیجیتالی

1- کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی
واحد گرمسار
Email : shamsaii2005@yahoo.com

مقدمه

شبکه ارتباطات الکترونیکی و فناوریهای جدید اطلاعات، بعد از پیدایش زبان و ارتباطات شفاهی که امکان تبادل ایده ها محقق گردید؛ ظهور خط و نوشتار، که علاوه بر تبادل ایده ها و اطلاعات، حفظ آن نیز ممکن شد؛ و پدیده صنعت چاپ که تکثیر و انتشار اطلاعات، عقاید و اندیشه ها در حجم بسیار وسیع به نسبت قبل میسر گردید، چهارمین انقلاب در تولید و عرضه دانش به شمار می رود.

در شرایط کنونی این پدیده موسوم به "نگارش الکترونیکی حروف بر آسمان"¹ ماهیت، ساختار و کارکرد کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی را متحول ساخته و خواهد ساخت بطوری که تبادل، حفظ، تکثیر، انتشار و دستیابی به اطلاعات یکپارچه و بدون محدودیت زمان و مکان برای تمامی افراد با فرهنگ و ایده های مختلف در سرتاسر دنیا بوسیله ابزار قدرتمندی به نام "اینترنت"² به سادگی و با سرعت انجام می پذیرد (ژانگ³، 2003: 476). همچنین انتظار می رود کتابخانه ها بویژه کتابخانه های دیجیتالی بتوانند این امکان را برای تمامی جامعه استفاده کننده (گان) فراهم نمایند تا همگان بر حسب نیاز اطلاعاتی بتوانند در هر زمان و هر مکان به دانشی که توسط افراد در سرتاسر جهان دارای زبان و فرهنگ مختلف، تولید شده است دسترسی یابند و از آن استفاده کنند (بکر³، 2006، 7).

بنابراین شناخت دقیق جامعه استفاده کننده (گان) همچنین شناخت ابزار و فناوریهای جدید اطلاعات به منظور تعامل فناوریهای جدید اطلاعات و گزینش مواد اطلاعاتی مناسب با نیاز کاربران در راس فعالیت های عمده کتابداران قرار گرفته است.

بر اساس آنچه گفته شد، اهمیت مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی بویژه در کشورهای در حال رشد که چالشهای مرحله گذار از کتابخانه سنتی به کتابخانه دیجیتالی را تا حد زیادی پشت سر گذاشته اند بر هیچ کس پوشیده نیست. بطوریکه بسیاری از مراکز دانشگاهی و موسسات آموزشی و پژوهشی کشورهای در حال رشد به منظور ارائه خدمات

---

¹ Electronic skywriting

² Zhang

³ Baker

اینترنتی، تامین مجموعه مواد اطلاعاتی و دسترسی راه دور به شبکه ها، نظام ها، پایگاهها و منابع اطلاعاتی مناسب نیاز کاربران، مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی زیادی را راه اندازی و تاسیس نموده اند. دانشگاهها و مراکز آموزشی و پژوهشی ایران بویژه دانشگاه آزاد اسلامی نیز در زمینه تاسیس و راه اندازی مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی، گام های موثر و چشمگیری برداشته اند. حال با توجه به اینکه چند سالی از عمر مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی در کشور می گذرد مطالعاتی از قبیل بررسی خدمات مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی از دیدگاه کاربران موجب تعیین نقاط قوت و ضعف، شناسایی دقیق جامعه استفاده کننده می شود که می توان شاهد تکوین خط مشی های گذشته و ارتقاء نقاط قوت و رفع نقاط ضعف آن بود.

در پژوهش حاضر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، بعنوان یکی از مهمترین کانون ها و مراکز تولید علم، که در 13 اردیبهشت 1382 مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی به منظور ارائه خدمات اینترنتی، سهولت دستیابی و تامین مجموعه اطلاعات دیجیتالی روز دنیا را برای کاربران خود، راه اندازی و تاسیس نموده است. با هدف بررسی و مطالعه خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی این واحد دانشگاهی از دیدگاه کاربران، انتخاب گردید.

بطوری که با بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از دیدگاه کاربران، اولویت ها، اهداف نهائی، نیازهای واقعی، و دیدگاه کلی جامعه استفاده کننده (گان) مورد شناسایی قرار می گیرد، تا خط مشی اساسی با اهداف ذیل برای بهبود و پیشبرد مقاصد مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی تدوین گردد:

- 1- فراهم آوری منابع اطلاعاتی مناسب، مجموعه سازی دقیق، تکوین و گسترش مجموعه اطلاعات مرتبط با نیاز کاربران و حذف اطلاعات غیر مرتبط و بلااستفاده؛
- 2- شناخت شیوه های مناسب در زمینه آشنایی با وب، اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی از زبان کاربر
- 3- تعیین نقاط قوت مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی به منظور ادامه و گسترش آن؛
- 4- شناخت نقاط ضعف مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی، 5- و ارائه تمهیدات جدید

برای رفع آن ؛ 6- کاهش عوامل بازدارنده و تقویت عوامل پیش برنده در استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی 7- شناسایی خدمات لازم و روش های مناسب ارائه آن . در واقع اهمیت و فایده این پژوهش با جمع آوری تمامی اطلاعات در باره استفاده کنندگان ، در اینست که چه اطلاعاتی را بایستی به چه فردی در چه زمان و چه مکانی با چه شیوه ای تحویل یا ارائه داد . بنابراین با تحقق آن انتظار می رود بتوان میزان استفاده را بالا برد و در نهایت دیدگاه کلی کاربران درباره مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را بهبود بخشید .

پیشینه تحقیق

سلاجقه (1377) در پایان نامه خود با عنوان " بررسی نگرش کاربران اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز در مورد شبکه اینترنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن " به این نتیجه دست یافته است که در میان ابزارهای اینترنت پست الکترونیکی E-Mail و وب Web بیش از دیگر ابزارهای اینترنت مورد استفاده قرار می گیرند. ابزارهای دیگر چون گفتگوهای اینترنتی و گروه های خبری استفاده خیلی کم دارند.

ستوده (1377) در پایان نامه خود با عنوان " بررسی استفاده از منابع الکترونیکی اطلاعات با تاکید بر دیسک های فشرده نوری و شبکه اینترنت در میان اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز و دانشگاه علوم پزشکی شیراز " نشان داد که در میان خدمات و منابع اینترنت ، پست الکترونیکی و وب بیشترین کاربر را به خود اختصاص داده اند.

اخوتی (1377) در پایان نامه خود با عنوان " بررسی وضعیت استفاده از اینترنت توسط اعضای هیات علمی دانشگاه های علوم پزشکی ایران، تهران، شهید بهشتی " . ابراز داشته است که بیش از نیمی از افراد (7/58 درصد) در حد متوسط با شبکه آشنا هستند و 6/49 درصد از آنها با استفاده از کمک دوستان و همکاران خود نحوه کار با شبکه را آموخته اند. از بین خدمات متنوع اینترنت ، پست الکترونیکی (93 درصد) و پس از آن وب (6/75 درصد) بیش از سایر خدمات در دسترس قرار دارند، همچنین این دو سرویس اینترنت به ترتیب (5/91 درصد) و (3/72 درصد) بیشتر از دیگر خدمات شبکه مذکور مورد استفاده قرار می گیرند.

پوستی (1379) در پایان نامه خود با عنوان "بررسی شناخت، استفاده و رضایت اعضای هیئت علمی از خدمات رایانه‌ای موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی اصفهان" با استفاده از ارزیابی کمی نشان داد که بیش از 71 درصد از پاسخگویان از خدمات موجود راضی هستند. عوامل اصلی رضایت عبارتند از: امکان جستجوی شخصی در پایگاهها، رایگان بودن خدمات و جستجو توسط متخصصان موضوعی یا کتابداران.

در پایان نامه نوروزی چاکلی (1379) با عنوان "رفتارهای اطلاع‌یابی پژوهشگران مراجعه‌کننده به Worldwide web از طریق تماس با شبکه‌های جهانی اینترنت مستقر در دانشگاه تربیت مدرس" مهمترین یافته‌های پژوهش در رابطه با بیشترین میزان استفاده افراد، حاکی از این بودند که بیشتر این پژوهشگران دانشجویان کارشناسی ارشد مرد بودند و در گروه سنی بین 20 تا 25 سال قرار داشتند که اکثراً نیز مربوط به دانشکده فنی و مهندسی بودند. مهمترین اهداف پژوهشگران نیز "انجام کارهای پژوهشی" و "دستیابی به اطلاعاتی که در منابع چاپی و محلی یافت نشده" بوده است. همچنین بیشتر آنان به استفاده وب جهان گستر از طریق موتورهای کاوش راهنما و نمایه‌ای ماشینی تمایل بیشتر بیان دادند. اساسی‌ترین مشکلات آنها در دستیابی به اطلاعات وب جهان گستر نیز ترافیک شبکه، نامناسب بودن خطوط ارتباطی و در نتیجه پایین بودن سرعت دسترسی به اطلاعات بوده که مهمترین پیشنهاد آنان در این زمینه نیز بهبود خطوط ارتباطی بوده است.

ذوالفعلی‌نژاد (1380) در پایان نامه خود. با عنوان "بررسی نگرش کاربران مرکز انفورماتیک و رایانه دانشگاه شهید باهنر کرمان در مورد خدمات شبکه رزنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن" به این نتیجه رسیده است که شبکه رزنت دارای نقاط قوت متفاوتی است که به ترتیب اولویت عبارتند از: دسترسی پذیری دانشجویان به بانکهای اطلاعاتی و نشریات الکترونیکی در یک مکان، امکان جستجوی همزمان در بانکهای موجود، ارتباط شبکه رزنت با ناشران عمده اطلاعات در سطح دنیا. نقاط ضعف این شبکه به ترتیب عبارتند از: روزآمد نبودن اطلاعات موجود، کندبودن سرعت در برقراری ارتباط، محدود بودن پایگاه‌های اطلاعاتی، محدود ساختن استفاده از بانکهای اطلاعاتی مورد نیاز و تغییر کردن گذر واژه‌ها. کاربران از شبکه رزنت به دلایلی نظیر: دسترسی به آخرین نتایج و جدیدترین منابع اطلاعاتی، انجام تحقیقات علمی و پژوهشی و استفاده از پایگاههای

اطلاعاتی تخصصی نشریات الکترونیکی استفاده می‌کنند. در میان بانکهای اطلاعاتی موجود در شبکه رزنت بانک اطلاعاتی تمام متن¹ تمام تصویر² و پایگاه اطلاعاتی و نشریات الکترونیکی بیش از سایر بانکهای اطلاعاتی موجود مورد استفاده قرار گرفته‌اند. بانک اطلاعاتی **Ebsco Publishing, Silver Platter, Dialog** خیلی کم مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

عفت نژاد (1381) در پایان نامه خود با عنوان "بررسی میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شیراز از فن آوری های اطلاعاتی" به این نتیجه رسیده است که درصد خیلی کمی از پاسخگویان (5/4 درصد) از فناوری های اطلاعاتی استفاده نمی‌کنند و با توجه به استفاده (94/6 درصد) پاسخگویان از فناوری های اطلاعاتی ضروری است که برنامه ریزان و سیاستگذاران امر به این مهم توجه نمایند.

تاج الدینی (1384)، در پایان نامه خود با عنوان "بررسی مقایسه تاثیر رشته های تحصیلی کامپیوتر و کتابداری دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی بر توانایی استفاده از ابزارهای جستجوی وب در دانشگاه آزاد اسلامی تهران" پس از تحلیل داده ها این نتایج را بدست آورده که نحوه آشنایی بیشتر دانشجویان از با ابزارهای جستجوی وب از طریق کتاب ها است . پاسخ دهندگان تقریبا به یک میزان هدفشان را از جستجوی اطلاعات در شبکه جهانی وب ، تحقیق و پژوهش ذکر کرده اند . هر دو رشته برای بازیابی اطلاعات از موتورهای جستجو ، بیشتر از راهنماهای موضوعی و ابرموتورهای جستجو استفاده می کنند و از نتایج اطلاعات در وب جهان گستر رضایت دارند .

رودی (1385) در پایان نامه خود با عنوان "بررسی تطبیقی میزان استفاده از فناوری اطلاعات توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه مازندران و دانشگاه علوم پزشکی مازندران" به این نتیجه دست یافت که نحوه آشنایی بیشترین درصد 52٪ کاربران با اینترنت از طریق تجربی (تمرین فردی) بوده است.

---

¹. Full Text

². Full Image

بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از..... 71

ماتیوز¹ (2002) یافته های تحقیق نشان داد که اختلاف آماری مهمی میان علوم مختلف و علوم اجتماعی وجود دارد همچنین اختلاف های بارزی بر اساس مقام و آخرین درجه تحصیلی افراد نیز مشاهده شد .

ژانگ (2003) در بررسی میزان استفاده از منابع الکترونیکی اطلاعات از سوی محققان علوم کتابداری و اطلاع رسانی ایالات متحده آمریکا نتایج نشان داد که مرورگرهای وب پس از پست الکترونیکی بیش از سایر خدمات مورد استفاده محققان قرار می گیرد . با مطالعه و تحقیق در تحقیقات و پژوهشهای انجام شده ، سوالات اساسی پژوهش به صورت زیر شکل گرفت که محقق در صدد پاسخ به هریک از آنها برآمده است .

سوالات پژوهش

- 1- میزان استفاده کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی در چه حد است ؟
- 2- نحوه آشنایی کاربران با اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی موجود مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی ، چگونه بوده است ؟
- 3- کاربران کدامیک از خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی پایگاههای اطلاعاتی (شبکه رزنت) را بیشتر مورد استفاده قرار می دهند ؟
- 4- مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی تا چه حد در تامین نیازهای اطلاعاتی کاربران موفق بوده است
- 5- میزان رضایت کاربران ، از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی در چه حد است ؟
- 6- پیشنهادات کاربران در مورد بهبود خدمات و تغییر وضعیت مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی چیست ؟

روش

این پژوهش ، در زمره تحقیقات توصیفی از نوع پیمایشی است که می توان از طریق آن به اطلاعات نظام مند از نمونه به منظور شناخت جنبه هایی از رفتار ، نگرش ، باورها و برداشت های جامعه مورد نظر دست یافت .

آزمودنی ها : جامعه آماری این پژوهش بر اساس آخرین آمار سال 1385 تعداد 12426 نفر دانشجویان تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکتری) و اعضاء هیات علمی دانشگاه آزاداسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران می باشد. با توجه به وسعت جامعه ، بر اساس جدول

---

¹ . Matthews

کوکران تعداد 370 نفر با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای از کل جامعه ، انتخاب گردیده است .

روش و ابزار گردآوری داده ها : در پژوهش حاضر از پرسشنامه برای گردآوری اطلاعات درباره برداشت ها ، و نگرشهای جامعه مورد مطالعه ، استفاده شد . لازم به ذکر است دو نوع پرسشنامه برای دستیابی به اطلاعات تهیه شد . یکی از پرسشنامه ها را دانشجویان مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری و پرسشنامه بعدی را اعضاء هیات علمی پاسخ داده اند .

روش تجزیه و تحلیل داده ها : برای تجزیه و تحلیل داده ها و پاسخ به پرسش های اساسی پژوهش با بهره گیری از نرم افزار آماری SPSS و از آمار توصیفی در قالب جداول توزیع فراوانی - رسم نمودار و نیز آزمونهای آنالیز واریانس یکطرفه استفاده شد .

یافته ها

پرسش اساسی یک : میزان استفاده کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی در چه حد است ؟

جدول 1 : توزیع تعداد کاربران که از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران استفاده می نمایند - سال 1386

گروه کاربران		دانشجویان کارشناسی ارشد		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
بلی	163	88/6	67	82/7	40	71/4	270	84/1	
خیر	21	11/4	14	17/3	16	28/6	51	15/9	
جمع کل	184	100	81	100	56	100	321	100	

در مجموع (84/1 درصد) کل جامعه پژوهش از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران استفاده می نمایند . که در مقایسه بین سه گروه از کاربران بیشترین درصد (88/6٪) مربوط به دانشجویان کارشناسی ارشد و کمترین درصد (71/4٪) مربوط به اعضاء هیات علمی می باشد .

جدول 2: توزیع میزان استفاده کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در طول هفته به ساعت

گروه کاربران	دانشجویان کارشناسی ارشد		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
0/25	1	0/6	0	0	0	0	1	0/3
0/5	3	1/8	2	3	1	2/5	6	2/2
1	25	15	13	19/5	4	10/7	42	15/5
1/5	2	1/2	4	6	1	2/5	7	2/6
2	41	24/6	17	25/5	5	12/5	63	23/3
2/5	2	1/2	0	0	2	5	4	1/5
3	40	24	14	21	2	5	56	20/7
4	19	11/4	6	9	7	17/5	32	11/8
5	4	2/4	3	4/5	5	12/5	12	4/4
6	4	2/4	0	0	1	2/5	5	1/9
7	0	0	1	1/5	0	0	1	0/3
8	3	1/8	1	1/5	3	7/5	7	2/6
9	1	0/6	0	0	0	0	1	0/3
10	2	1/2	1	1/5	4	10	7	2/6

0/3	1	0	0	1/5	1	0	0	12
0/3	1	2/5	1	0	0	0	0	20
10	24	10	4	6	4	9/6	16	بدون پاسخ
100	270	100	40	100	67	100	163	جمع

بر اساس یافته های پژوهش اکثریت استفاده کنندگان از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی معادل (23/3 درصد) در طول هفته مدت 2 ساعت از آن استفاده می نمایند . در میان گروههای مختلف استفاده کنندگان بیشترین درصد (25/5٪) برای دو ساعت استفاده در طول هفته به دانشجویان دوره دکتری و بیشترین زمان استفاده معادل 20 ساعت در هفته به اعضای هیات علمی و کمترین میزان استفاده معادل 25/2 دقیقه در ساعت به دانشجویان کارشناسی ارشد اختصاص دارد . همچنین 24 نفر 10 درصد نیز از کل جامعه پژوهش به این سوال پاسخ نداده اند .

جدول 3: خلاصه تحلیل واریانس (ANOVA) در مورد میزان استفاده کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران

منابع تغییرات	SS	df	MS	F	p یا a
بین گروهها	117/240	2	58/620	11/489	0/000
درون گروهها	804/1239	243	5/102		
کل	044/1357	245			

بدلیل اینکه $p\text{-value} < 0.05$ می باشد آنالیز واریانس نشان داد که میانگین مدت و میزان استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی در سه گروه از کاربران تفاوت معنی داری وجود دارد . ($p\text{-value} = .000$) .

جدول 4: آزمون تعیین شفه (Scheffe) در رابطه با میانگین مدت استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران در سه گروه کاربران

p یا a	Se	Md(I-J)	گروه کاربران	
			J	I
0/986	0/34017	-/05726	دانشجویان ارشد	

بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از..... 75

0/000	0/47192	-1/99206°	اعضاء هیات علمی	دانشجویان دکتری
0/986	0/34014	0/05726	دانشجویان دکتری	دانشجویان ارشد
0/000	0/42004	-1/93481°	اعضاء هیات علمی	
0/000	0/47192	1/99206°	دانشجویان دکتری	اعضاء هیات علمی
0/000	0/42004	1/93481°	دانشجویان ارشد	

آزمون شفه نشان داد که این تفاوت مربوط به هیات علمی با دو گروه دیگر از کاربران می شود .

پرسش اساسی دو : نحوه آشنایی کاربران با اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی موجود مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی ، چگونه بوده است ؟

جدول 5: توزیع نحوه آشنایی کاربران با اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی موجود مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران

مؤلفه ها	گروه کاربران		دانشجویان		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
مطالعه کتب	66	39/6	30	45	20	50	116	42/9		
شرکت در کارگاهها (درون دانشگاه)	6	3/6	3	4/5	0	0	9	3/3		
شرکت در کارگاهها (بیرون دانشگاه)	18	10/8	3	4/5	4	10	25	9/25		
کمک و راهنمایی	48	28/8	17	25/5	4	10	69	25/5		
کمک و راهنمایی از سایر دانشجویان	65	39	26	39	0		91	33/7		
از طریق برنامه راهنما	16	9/6	3	4/5	1	2/5	20	7/4		
تمرین فردی	132	79/2	59	88/5	37	92/5	228	84/3		

بر اساس داده های جدول فوق ، در مجموع بیشترین درصد از جامعه پژوهش (84/3 درصد) تمرین فردی و کمترین درصد (3/3 درصد) شرکت در کارگاهها (درون دانشگاه) را نحوه آشنایی خود با اینترنت و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی اعلام نموده اند .

پرسش اساسی سه : کاربران کدامیک از خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی و پایگاههای شبکه رزنت را بیشتر مورد استفاده قرار می دهند ؟

جدول 6: توزیع خدمات اینترنتی مورد استفاده کاربران در مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی

مؤلفه ها	گروه کاربران		دانشجویان کارشناسی ارشد		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
پست الکترونیکی	77	46/2	17	25/5	11	27/5	105	38/8		
وب سایت های عمومی	50	30	11	16/5	5	12/5	66	24/4		
وب سایتهای تخصصی	103	61/8	45	67/5	25	62/5	173	64		
استفاده از شبکه رزنت	46	27/6	47	70/5	28	70	121	44/8		
گروههای خبری	11	6/6	2	3	2	5	15	5/6		
اف تی پی	2	1/2	1	1/5	1	2/5	4	1/9		
تلنت	3	1/8	3	4/5	1	2/5	7	2/6		
استفاده از موتورهای کاوش	98	55/8	30	45	20	50	148	54/8		

بر اساس داده های جدول فوق، در مجموع بیشترین درصد از کل جامعه پژوهش در بین خدمات مختلف مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی 54/8٪ از وب سایتهای تخصصی و کمترین درصد 1/9٪ از اف تی پی استفاده می نمایند . البته در بین خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی بیشترین درصد از دانشجویان کارشناسی ارشد 53/3٪ از موتورهای کاوش ، و بیشترین درصد از اعضای هیات علمی 62/5٪ از پایگاههای اطلاعاتی شبکه رزنت استفاده می نمایند .

جدول 7: توزیع میزان آشنایی کاربران مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران از شبکه رزنت

جمع		اعضاء هیات علمی		دانشجویان دکتری		دانشجویان کارشناسی ارشد		گروه کاربران
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	مولفه ها
62/5	169	90	36	85	57	46/6	76	آشنایی با شبکه رزنت
37/5	101	10	4	15	10	53/4	87	عدم آشنایی با شبکه رزنت
100	270	100	40	100	67	100	163	جمع

بر اساس داده های جدول فوق در مجموع (62/5 درصد) از پاسخ دهندگان با شبکه رزنت آشنایی داشته ، همچنین در بین سه گروه کاربران ، بیشترین درصد (85٪) میزان آشنایی با شبکه رزنت مربوط به دانشجویان دکتری می باشد.

جدول 8: توزیع میزان استفاده کاربران مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران از شبکه رزنت

جمع		اعضاء هیات علمی		دانشجویان دکتری		دانشجویان کارشناسی ارشد		گروه کاربران
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	مولفه ها
51/8	140	82/5	33	71/6	48	36/1	59	استفاده از شبکه رزنت
48/2	130	17/5	7	28/4	19	63/9	104	عدم استفاده از شبکه رزنت
100	270	100	40	100	67	100	163	جمع

داده های جدول فوق نشان می دهد که (51/8 درصد) کاربران شبکه رزنت را مورد استفاده قرار می دهند .

پرسش اساسی چهار : مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی تا چه حد در تامین نیازهای اطلاعاتی کاربران موفق بوده است ؟

جدول 9: توزیع میزان تامین نیازهای اطلاعاتی کاربران با استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران

گروه کاربران	دانشجویان		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کم	16	9/6	1	1/5	1	2/5	18	6/7
متوسط	58	34/8	23	34/5	13	32/5	94	34/8
زیاد	75	45	35	52/5	22	55	132	48/8
بسیار زیاد	11	6/6	5	7/5	3	7/5	19	7
بدون پاسخ	3	1/8	3	4/5	1	2/5	7	2/6
جمع کل	163	100	67	100	40	100	270	100

داده های جدول فوق نشان داد که بیشترین درصد (48/8٪) از کاربران تامین نیاز اطلاعاتی خود با استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را زیاد و کمترین درصد (6/7٪) کاربران نیز کم برآورد نموده اند . جدول فوق حاکی از آن است که (48/8٪) از کاربران

بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از..... 79

تامین نیاز اطلاعاتی خود با استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را در حد متوسط و (7٪) از کاربران نیز در حد بالاتر از متوسط برآورد کرده اند .

پرسش اساسی پنج : میزان رضایت کاربران ، از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی در چه حد است؟

جدول 10: توزیع میزان رضایت کلی کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران

جمع		اعضاء هیات علمی		دانشجویان دکتری		دانشجویان کارشناسی ارشد		گروه کاربران
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
4/4	12	2/5	1	1/5	1	60	10	کم
33	89	20	8	28/5	19	38	62	متوسط
51/4	139	50	20	63	42	47	77	زیاد
8/5	23	20	8	4/5	3	7/3	12	بسیار زیاد
2/6	7	7/5	3	3	2	1/2	2	بدون پاسخ
100	270	100	40	100	67	100	163	جمع کل

داده های جدول فوق نشان داد که بطور کل بیشترین درصد از کل جامعه پژوهش (51/4٪) در حد متوسط و کمترین درصد (4/4٪) در حد بسیار کم از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات رضایت دارند .

پرسش اساسی هفت : پیشنهادات کاربران در مورد بهبود خدمات و تغییر وضعیت مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی چیست ؟

جدول شماره 11: توزیع پیشنهادات کاربران برای استفاده موثر و بیشتر از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی واحد علوم و تحقیقات تهران

گروه کاربران مولفه ها	دانشجویان کارشناسی ارشد		دانشجویان دکتری		اعضاء هیات علمی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
دسترسی به مجموعه	96	59/3	42	64/6	30	81/1	168	63/6
کارگاههای آموزشی	45	27/8	13	20	4	10/8	62	23/5
اطلاع رسانی با چاپ پرشور	42	25/9	25	38/5	16	43/2	83	31/4
برگزاری سمینار	25	15/4	6	9/2	1	2/7	32	12/1
راهنمای الکترونیکی	34	21	12	18/5	2	5/6	48	18/3
افزایش تعداد رایانه ها	125	77/2	54	83/1	18	48/6	197	74/6
افزایش ساعت کاری مرکز	95	58/6	33	50/8	11	29/7	139	52/7
حضور کارکنان متخصص	73	45/3	26	40	9	25	108	41/2

داده های جدول فوق نشان داد که بیشترین درصد از جامعه پژوهش (74/6٪) افزایش تعداد ایستگاههای کاری (تعداد رایانه ها) ، و کمترین درصد (12/1٪) برگزاری سمینار را برای استفاده موثر و بیشتر از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران پیشنهاد داده اند .

بحث و نتیجه گیری

در رابطه با تعداد کاربران که از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی استفاده می نمایند در مجموع (84/1٪) کل جامعه پژوهش از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات استفاده می نمایند . که در مقایسه بین سه گروه از کاربران بیشترین درصد (88/6٪) مربوط به دانشجویان کارشناسی ارشد و کمترین درصد (71/4٪) مربوط به اعضای هیات علمی می باشد . مطابق با یافته های پایان نامه عفت نژاد (1381) مبنی بر اینکه که تعداد بسیار کمی از پاسخ دهندگان از فناوری اطلاعات استفاده نمی کنند یافته های پژوهش حاضر نیز نشان داد که تعداد کمی از کاربران (15/9٪) از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی استفاده نمی نمایند . علاوه بر آن ستوده (1377) در پایان نامه خود میزان آشنائی با رایانه را یکی از عوامل موثر در استفاده از منابع الکترونیکی تلقی نموده است که بر اساس یافته های پژوهش حاضر نیز بدلیل اینکه تعدادی از گروه های کاربران بویژه اعضای هیات علمی با رایانه آشنائی نداشته یا آشنائی کمی دارند به همان میزان از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی کمتر استفاده می نمایند . بنابراین توجه به این نکته که اعضای هیات علمی کمتر از دانشجویان از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی استفاده می نمایند بسیار حائز اهمیت می باشد . مطابق با یافته های تحقیق ماتیوز (2002) که اختلاف آماری مهمی میان اعضای هیات علمی دانشگاه ایالتی یوتا در میان گروه های مختلف و علوم اجتماعی بلحاظ استفاده از اینترنت را نشان داد ؛ بین سه گروه از کاربران نیز تفاوت زیادی بلحاظ استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی وجود دارد .

در خصوص میزان استفاده کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در طول هفته، یافته های پژوهش نشان داد که اکثریت استفاده کنندگان از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی معادل (23/3 درصد) در طول هفته مدت 2 ساعت از آن استفاده می نمایند. در میان گروه های مختلف استفاده کنندگان بیشترین درصد (25/5٪) برای دو ساعت استفاده در طول هفته به دانشجویان دوره دکتری و بیشترین زمان استفاده معادل 20 ساعت در هفته به اعضای هیات علمی و کمترین میزان استفاده معادل 25٪. دقیقه در ساعت به دانشجویان کارشناسی ارشد اختصاص دارد. همچنین 24 نفر 10 درصد نیز از کل جامعه پژوهش به این سوال پاسخ نداده اند.

در مورد نحوه آشنایی کاربران با اینترنت: یافته های پژوهش حاضر نشان داد در کل بیشترین درصد از جامعه پژوهش (84/3٪) تمرین فردی و کمترین درصد (3/3٪) شرکت در کارگاهها (درون دانشگاه) را نحوه آشنایی خود با اینترنت و جستجو در پایگاه های اطلاعاتی مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی اعلام نموده اند. بر خلاف یافته های پژوهش حاضر، تاج الدینی (1384) در پایان نامه خود نحوه آشنایی بیشتر دانشجویان با ابزارهای جستجو وب را از طریق کتاب ها. حال آنکه مطابق یافته های پژوهش حاضر، رودی (1385) در پایان نامه خود به این نتیجه دست یافت که نحوه آشنایی بیشترین درصد (52٪) کاربران با اینترنت از طریق تجربی (تمرین فردی) بوده است

در رابطه با اینکه کاربران کدامیک از خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را بیشتر مورد استفاده قرار می دهند:

یافته های تحقیق ژانگ (2003) که اذعان داشته پست الکترونیکی و مرورگرهای وب بیش از سایر خدمات اینترنت مورد استفاده محققان قرار می گیرد. یافته های سلاجقه (1377) که در پایان نامه خود به این نتیجه دست یافت در میان ابزارهای اینترنت، پست الکترونیک و وب بیش از دیگر ابزارهای اینترنت و ابزارهایی چون گفتگوهای اینترنتی، گروه های خبری بسیار کم مورد استفاده قرار می گیرد، نتایج پایان نامه اخوتی (1377) که اذعان داشته پست الکترونیکی و بعد از آن وب بیش از سایر خدمات در دسترس قرار می گیرند و بالاخره یافته های تحقیقی سیام (2005) که پست الکترونیکی بیشترین استفاده را در بین کاربران داشته

است همگی بر خلاف یافته های تحقیق حاضر می باشد . چرا که بر اساس یافته های تحقیق حاضر در مجموع بیشترین درصد (64٪) از کل جامعه پژوهش در بین خدمات مختلف مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی از وب سایتهای تخصصی و کمترین درصد (1/9٪) از اف.تی. پی. استفاده می نمایند . البته در بین خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی بیشترین درصد از دانشجویان کارشناسی ارشد (55/8٪) از موتورهای کاوش ، و بیشترین درصد از اعضاء هیات علمی (70٪) از پایگاههای اطلاعاتی شبکه رزنت استفاده می نمایند .

در مورد آشنایی و استفاده کاربران از شبکه رزنت ، در مجموع (62/5 درصد) از پاسخ دهندگان با شبکه رزنت آشنایی داشته و (51/8 درصد) ایشان نیز شبکه رزنت را علاوه بر شناخت مورد قرار می دهند . در بین سه گروه کاربران نیز ، بیشترین درصد (85٪) میزان آشنایی با شبکه رزنت مربوط به دانشجویان دکتری می باشد .

بیشترین درصد (48/8٪) از کاربران تامین نیاز اطلاعاتی خود با استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را زیاد و کمترین درصد (6/7٪) کاربران نیز کم برآورد نموده اند با توجه به داده های جدول فوق مبنی بر اینکه (48/8٪) از کاربران تامین نیاز اطلاعاتی خود با استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی را در حد متوسط و (7٪) از کاربران نیز در حد بالاتر از متوسط برآورد کرده اند . فرضیه پژوهش مورد تایید قرار می گیرد .

در رابطه با میزان رضایت کلی کاربران از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی ، بطور کل بیشترین درصد از کل جامعه پژوهش (51/4٪) در حد متوسط و کمترین درصد (4/4٪) در حد کم از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران رضایت دارند .

مطابق یافته های پژوهش حاضر در پایان نامه پستی (1379) نیز نتایج تحقیق نشان داد که بیش از (50 درصد) پاسخگویان از خدمات رایانه ای و اینترنتی کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی اصفهان رضایت داشته اند (71٪) .

در رابطه با پیشنهادات کاربران برای استفاده موثر و بیشتر از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی ، بیشترین درصد از جامعه پژوهش (74/6٪) افزایش تعداد ایستگاههای کاری (تعداد رایانه ها) ، و کمترین درصد (12/1٪) برگزاری سمینار را برای استفاده موثر و بیشتر از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

پیشنهاد داده اند. مطابق یافته های پژوهش حاضر یکی از مهمترین پیشنهاداتی که در تحقیق نوروزی چاکلی (1379) نیز از طرف کاربران ارائه گردیده افزایش تعداد رایانه ها است. بر خلاف یافته های پژوهش حاضر، آموزش استفاده از اینترنت یکی از پیشنهادات مهمی است که در پایان نامه سلاجقه از طرف کاربران مرکز اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز ارائه گردیده است. نتایج در پایان نامه اخوتی (1377) نیز بیانگر این است که برگزاری کارگاهها و کلاسهای آموزشی به منظور ارتقاء سطح آگاهی و آشنایی اعضای هیات علمی با رایانه و اینترنت یکی از مهمترین پیشنهادات کاربران تلقی می گردد. بنابراین توجه و اعمال نظرات و پیشنهاداتی که از طرف کاربران در بهبود استفاده از مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی ارائه می گردد یکی از مهمترین بخشهای اثر پژوهشی به شمار می رود.

پیشهادات :

- 1- برگزاری کارگاههای آموزشی در رابطه با آشنایی بیشتر کاربران بویژه اعضای هیات علمی با مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی و نحوه جستجو و بازیابی اطلاعات دیجیتالی از طریق آن؛
- 2- گنجاندن حداقل 2 واحد درسی آشنایی با مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی برای دانشجویان به منظور آشنایی بیشتر با شیوه استفاده از این مراکز و نحوه جستجو و بازیابی اطلاعات دیجیتالی همچنین افزایش سواد اطلاعاتی ایشان، بطوریکه قادر باشند به تنهایی جستجو در پایگاههای اطلاعاتی مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی را ادامه داده و منابع مناسب را بازیابی و تشخیص دهند؛
- 3- برگزاری کارگاههای حین خدمت برای کارکنان مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی جهت تقویت دانش و تخصص ایشان در راهنمایی صحیح کاربران هنگام استفاده از مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی؛
- 4- بالا بردن ضریب اطمینان کاربران به مواد اطلاعاتی دیجیتالی به طوریکه کاربران به همان میزان که به مواد اطلاعاتی چاپی اطمینان داشته و از آنها استفاده می نمایند از مواد اطلاعات دیجیتالی نیز استفاده بهینه و حتی بیشتری داشته باشند؛

- 5- ترویج و شناساندن انواع خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی بویژه پایگاههای اطلاعاتی شبکه رزنت و نحوه استفاده از آن به کاربران از طریق راهنمای چاپی؛
- 6- بسط و گسترش مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی بطوریکه کاربران به راحتی به محل مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دسترسی داشته باشند و بلحاظ تعداد ایستگاههای کاری (رایانه ها) نیز محدودیتی نداشته باشند؛
- 7- فراهم نمودن امکانات اتصال هر یک از اعضاء هیات علمی به مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی از محل گروه تخصصی؛
- 8- امکان دسترسی به مجموعه منابع دیجیتالی مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی از طریق رایانه شخصی و از میان برداشتن محدودیت زمانی - مکانی با ارائه کد کاربری به هر یک از کاربران؛
- 9- با توجه به گسترش روز افزون مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه های دیجیتالی در مراکز پژوهشی و دانشگاههای کشور، پیشنهاد می گردد مطالعات و پژوهشهایی از این قبیل نیز در آینده صورت پذیرد.

منابع:

- اخوتی، مریم (1377). بررسی وضعیت استفاده از اینترنت توسط اعضای هیات علمی دانشگاههای علوم پزشکی ایران، تهران، شهید بهشتی. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- پوستی، شهرزاد (1379). بررسی شناخت، استفاده و رضایت اعضاء هیئت علمی از خدمات رایانه ای موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- تاج الدینی، سمیه (1384). بررسی مقایسه تاثیر رشته های تحصیلی کامپیوتر و کتابداری دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی بر توانایی استفاده از ابزارهای جستجوی وب در دانشگاه آزاد اسلامی تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.

- تصویری قمصری، فاطمه (1378). بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیات علمی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران و چگونگی تاثیر اینترنت بر آن. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- ذوالفعلی نژاد، عادل (1380). بررسی نگرش کاربران مرکز انفورماتیک و رایانه دانشگاه شهید باهنر کرمان در مورد خدمات شبکه رز-نت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- رودی، غلامعلی (1385). بررسی تطبیقی میزان استفاده از فناوری اطلاعات توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه مازندران و دانشگاه علوم پزشکی مازندران. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.
- ستوده، هاجر (1377). بررسی استفاده از منابع الکترونیکی اطلاعات با تاکید بر دیسک های فشرده نوری و شبکه اینترنت در میان اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز و دانشگاه علوم پزشکی شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- سلاجقه، مزده (1377). بررسی نگرش کاربران اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز در مورد شبکه اینترنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- عفت نژاد، امرالله (1381). بررسی میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شیراز از فن آوری های اطلاعاتی. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه شیراز.
- فتاحی، رحمت الله (1383). پاسخ به تغییر: برنامه ریزی و مدیریت توسعه خدمات برون کتابخانه ای در مراکز اطلاع رسانی تخصصی. مجموعه مقالات هشتمین همایش کتابداران سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، اصفهان.
- نوروزی چاکلی، عبدالرضا (1379). رفتارهای اطلاع‌یابی پژوهشگران مراجعه کننده به Worldwide web از طریق تماس با شبکه های جهانی اینترنت مستقر در دانشگاه تربیت مدرس. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشگاه تربیت مدرس.
- Baker. D.(2006). Digital library futures: A UK HE and FE perspective. Interlining & Document supply. No, 34/1 . pp,4-8. Available at : <http://angelina.emeraldinsight.com>
- Matthews.G.E.(2002). The use of the internet among faculty at Utah state university : A demographic analysis , MS.MAI40/50 .
- Scime.R.(2005).How college students use the Internet : Differences by demogtaphics or academic major ?. Unpublished master's thesis. University of Nevada.
- Zhang .Y (2003) ." Scholarly use of internet –based electronic resources : a

بررسی خدمات مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران از 87

survey report . *Library Trends*. 47(4).pp,746-770.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی